

LÄHEMPÄÄ LAUTASELLE

Tiedotustilaisuus EU:n maaseuturahoituksen hanketuista, 28.10.2024

Anni Lahtela, kehittämisasiantuntija, Valonia

PERUSTIEDOT

Toteuttajina Valonia ja Pyhäjärvi-instituutti.

Hankkeen toteutusaika on 1.5.2024-31.3.2026.

Ensisijaisena kohderyhmänä ovat alueen ruokaketjun toimijat: ruoan pientuottajat ja jalostajat sekä julkisia elintarvikehankintoja tekevät henkilöt.

Hankkeen yhteistyökumppaneina ovat MTK Varsinais-Suomi ja Kaarea Oy.

Kokonaisrahoitus: 289 153,22 €.
Julkinen tuki 260 237,70 €, josta EU:n rahoittama osuus 118 728,33 €.

MIKSI?

Varsinais-Suomella on keskeinen asema ruoan ja elintarvikkeiden tuottajana Suomessa ja ruokaketjun vaikutus työllisyyteen ja talouteen maakunnassa on mittava. Monilla maa- ja puutarhatalouden tuotannon aloilla Varsinais-Suomen osuus maan tuotannosta on joko korkein tai korkeimpien joukossa.

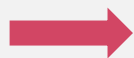
Ruoantuotannossa on jo nykyisin nähtävillä **kysynnän ja tarjonnan haasteita**, jotka tulevat korostumaan jatkossa myös **ilmastonmuutoksen** tuomien muutosten ja **sopeutumistarpeiden** myötä.

On erityisen tärkeää vahvistaa maakunnallista ruokaketjua ennakoiden ja huolehtia sen elinvoimaisuuden edellytyksistä.

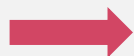

TARJOUSOSAAMINEN

Lähi- ja pientuottajien tuotteiden käyttö julkisissa keittiöissä törmää usein saatavuusongelmiin. Pientoimittajat kokevat julkisten kilpailutusten vaativan erityisosaamista tai tuotannon volyymi ei riitä isojen puitesopimusten vaatimuksiin.

Paneudutaan siihen, että ruoantuottajat tarttuisivat paremmin julkisten hankintojen tarjoamiin mahdollisuuksiin ja kehitetään ruoantuottajien osaamista vastata julkisiin tarjouspyyntöihin.

Tuottajille on pidetty ensimmäinen tarjousosaamisen kehittämiseen syventyvä tilaisuus lokakuussa, seuraava on suunnitteilla alkuvuoteen 2025.

Erilaisten hankintakriteerien jalkauttaminen kentälle viestinnän keinoin.

Toteutetaan dynaamiseen hankintamenettelyyn (DPS) liittyvä pilotti yhteistyössä Kaarea Oy:n kanssa. Kaareaa on tuettu hankintamenettelyn käynnistyksessä sekä viestinnässä ja yritetty taklata muilla alueilla koettuja haasteita esimerkiksi tuottajien tavoittamisen suhteen.

Lähituottaja, tarjoa julkiselle sektorille!

Miten mukaan uuteen elintarvikkeiden hankintajärjestelmään?

Oletko perunoiden, kasvien, juuresten tai vihannesten tuottaja?
Oletko kiinnostunut vaihtoehtoisista toimituskanavista?

Kaarea valmistaa päivittäin lähes 60 000 ateriala keittiöissään ympäri Varsinais-Suomea. Kaarean toiveena on kasvattaa elintarvikehankintoja lähitoimittajilta sekä lisätä avointa keskustelua oman alueensa lähitoimittajien kanssa. Tästä syystä Kaarea onkin käynnistämässä uudenlaisen sähköisen hankintamenettelyn lähielintarvikkeiden hankkimiseksi (dynaaminen hankintajärjestelmä DPS).

Miksi minun tulisi kiinnostua?

Käytännössä järjestelmässä on kyse siitä, että hankkija voi sen kautta kerätä tarvitsemansa tuotemäärän yhdistellen useamman toimijan tuotantoeriä. Toimittaja voi järjestelmässä tarjota juuri sitä määrää, mitä sillä on tarjottavana – satokausien mukaan. Näin eri kokoiset ruoantuottajat pääsevät pienemmilläänkin tarjottavilla erillä osaksi isompaa hankintaa.

Toimittajien määrää ei menettelyssä ole rajattu ja toimittaja voi irtaantua järjestelmästä milloin tahansa – järjestelmä ei vaadi sitoutumista pitkiin sopimuskausiin tai taetta tasaisena toistuvista tuotantomääristä.

Miten pääsen mukaan?

Kiinnostuneet toimittajat pääsevät mukaan, kunhan toimija täyttää hankinta-asiakirjoissa asetetut soveltuvuusvaatimukset.

Loppukesän ja syksyn 2024 aikana Kaarea on avaamassa järjestelmän tiettyjen tuotteiden osalta, jotka sopivat suoraan raaka-aineina käytettäviksi ruokalistan ja reseptien osalta:

HANKINTAOSAAMINEN

Myös julkisen sektorin hankintaosaamisessa on kehitettävää hankintojen ekologisen ja sosiaalisen kestävyys suhteen. Monessa kunnassa resurssit ovat pienet ja haasteet kuitenkin yhteisiä.

Käynnistetty ruokapalvelu- ja elintarvikehankinnoista vastaavien verkosto, jonka ytimessä on tiedonvaihto, vertaistuki, yhteistyön mahdollisuudet sekä kuntien tarpeiden yhdistäminen.

Ensimmäisessä tapaamisessa edustettuna 16 alueen kuntaa.

Tulevissa tapaamisissa pureudutaan:

- pienten kuntien hyviin käytäntöihin reseptiikan, lähituotteiden käytön ja kustannustehokkuuden osalta
- reseptiikkaan ja kasvien menekin lisäämiseen
- ruokahävikkiin ja kustannustehokkuuteen
- asiakasyhteistyöhön, viestintään ja kampanjoihin
- riskien hallintaan, varautumiseen, sopeutumiseen ja toimitusvarmuuteen

RUOKAKETJUN MUUTOSKESTÄVYYS

Dialogi, tiedonvaihto ja tietotarpeet

Toteutetaan Varsinais-Suomen ruokaketjun tulevaisuusnäkyymiin, toimitusvarmuuteen sekä kysynnän ja tarjonnan haasteisiin pureutuva selvitys

- Työtä on tänä vuonna pohjustettu taustahaastatteluilla
- Suunnitteilla myös kohdennettuja keskusteluja päivittäistavarakaupan toimijoiden kanssa liittyen paikallisten tuotteiden markkinamahdollisuuksiin

Tuottajille vertaisoppimistilaisuuksia ilmastokestävyydestä ja viljelysuunnittelusta sekä esimerkiksi viljelykiertojen monipuolistamisesta

Alkuvuodesta järjestetään isompi tilaisuus ja viestinnällinen kokonaisuus, jossa pyrkimyksenä on saada koko ketjun ääni kuuluviin aina alkutuotannosta tukkuun, kaupasta kuntiin ja kuluttajiin.

SYSTEEMINEN OTE, VAIKUTTAMINEN KOKO KETJUUN

Elinvoima- ja talouskysymys

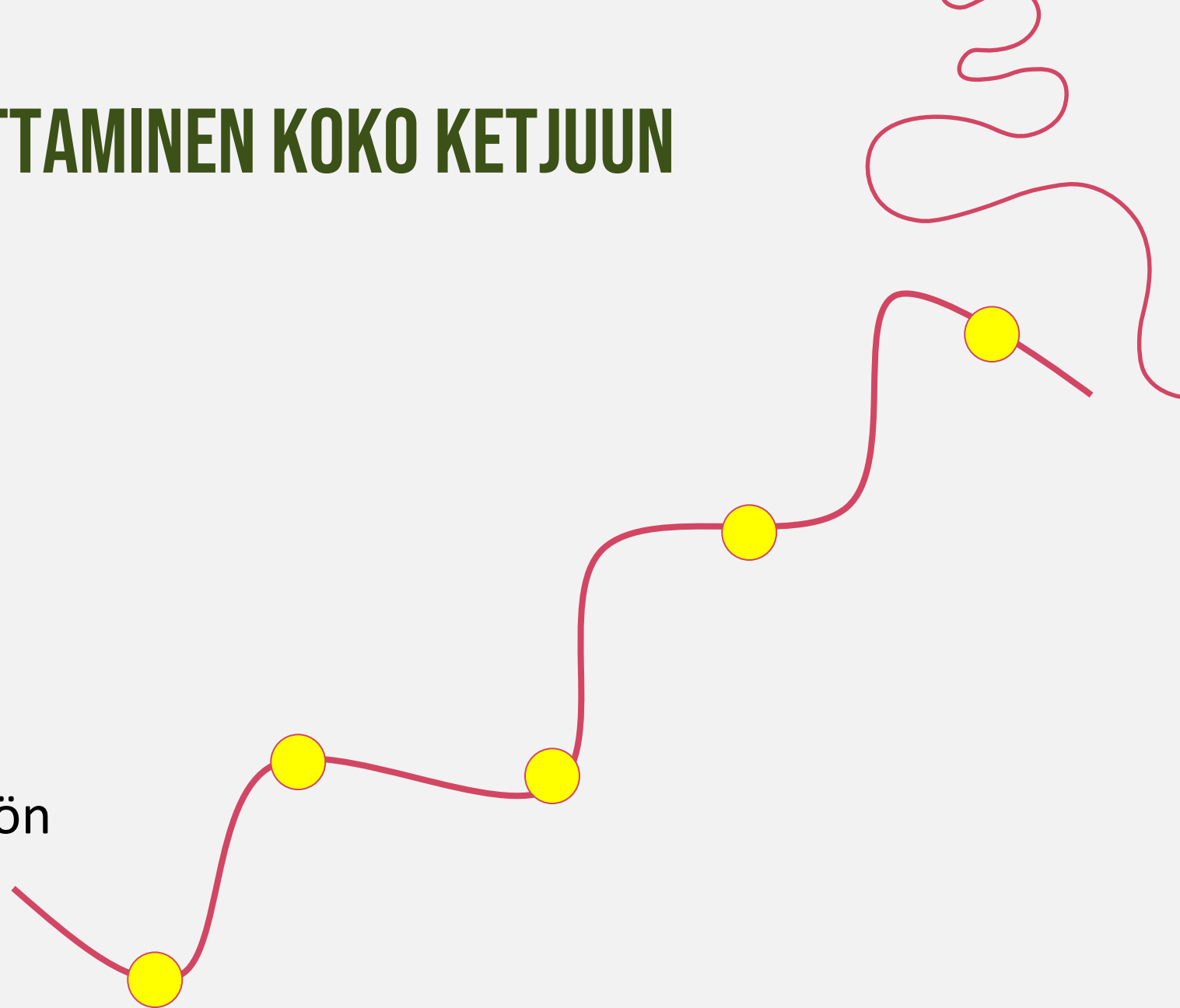
Ruokaturva- ja
omavaraisuuskysymys

Hyvinvointi- ja terveystkysymys

Ilmastokestävyyden ja
ilmastonmuutokseen
sopeutumisen kysymys

Luonnonvarojen kestäväen käytön
kysymys

Saaristomerikysymys

Kiitos!

TILAA UUTISKIRJEEMME!

[Valonia.fi/uutiskirje](https://valonia.fi/uutiskirje)

Anni Lahtela

Kehittämisasiantuntija, kestävän siirtymän asiantuntija

anni.lahtela@valonia.fi

